

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Філологічний факультет
Кафедра української літератури імені академіка Михайла Возняка

Затверджено

на засіданні кафедри української літератури
імені академіка Михайла Возняка
філологічного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 29.08.2024)

Завідувач кафедри
Володимир МИКИТЮК

Силабус з навчальної дисципліни

«Методика викладання української літератури у середній школі»,
що викладається в межах ОПП 4 курсу
першого рівня вищої освіти для здобувачів зі
спеціальності 035 Філологія, спеціалізацій 035.01 Українська мова та література,
035.01 Українська мова та література (літературна творчість)

Львів 2024-2025

Назва курсу	«Методика викладання української літератури у середній школі»
Адреса викладання курсу	Львівський національний університет імені Івана Франка Львів, вул. Університетська, 1
Факультет та кафедр-а, за якою закріплена дисципліна	Філологічний факультет, кафедра української літератури ім. акад. М. Возняка
Галузь знань, шифр та назва спеціально-сті	Галузь знань 03 Гуманітарні науки. Спеціальність 035 Філологія. Спеціалізації: 035.01 українська мова та література, 035.01 українська мова і література (літературна творчість)
Викладач курсу	Микитюк Володимир Ількович, кандидат філологічних наук, доктор педагогічних наук, завідувач кафедри української літератури ім. акад. М.Возняка, доцент
Контактна інформація викладача	ilkovycz@gmail.com volodymyr.mykytyuk@lnu.edu.ua
Консультації по курсу відбуваються	Консультації в день проведення заняття за попередньою домовленістю. Також можливі консультації онлайн. Для погодження часу консультацій слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	https://philology.lnu.edu.ua/course/metodyka-vykladannya-ukrajinskoji-literatury
Інформація про курс	Дисципліна «Методика викладання української літератури у середній школі» є нормативною навчальною дисципліною для ОС «Бакалавр» спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.01 українська мова та література, 035.01 українська мова і література (літературна творчість), яка у 7 семестрі викладається в обсязі 3 кредити (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS) і має 20 лекційних години та 20 годин практичних занять. Підсумковий контроль – іспит.
Коротка анотація курсу	Основними завданнями курсу «Методики викладання української літератури у середній школі» підготовка студентів-філологів, абсолютна більшість їх стає учителями словесності у середній школі. Власне, майбутній успіх учителя великою мірою залежить від оволодіння методичним інструментарієм, науково-обґрунтованими методами і прийомами навчання-учіння рідної літератури. Ця наукова дисципліна є реалізацією неповторного особистісного досвіду педагога-практика. Актуальною проблемою викладання української літератури у школі є оновлення методології дидактичної взаємодії вчителя та учнів, поєднання історичного та сучасного аспектів вивчення дисципліни, пізнання національного характеру та особливостей української літератури у загальноєвропейському культурному контексті.
Мета та цілі курсу	Мета вивчення навчальної дисципліни полягає у системному і послідовному висвітленні здобутків української методики викладання літератури як науки у загальноєвропейському дидактичному контексті, виробленню у студентів фахових методичних умінь і навичок, засвоєнні психолого-педагогічних знань та їх застосування у практичному викладанні української літератури. Вивчення вказаної дисципліни передбачає формування таких загальних компетентностей : ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями. ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно. ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 13. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

Фахові компетентності спеціальності (ФК)

ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК 5. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.

ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації)

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ФК 12. Здатність до організації ділової комунікації.

ФК 13. Здатність проводити кваліфіковану комунікативну діяльність у різних вимірах жанрово-стильової диференціації мови.

ФК 14. Базові уявлення про загальні властивості літератури як мистецтва слова, про закони конструювання художнього твору, особливості письменницької праці, літературні стилі, напрями та школи в літературознавстві.

ФК 15. Здатність застосовувати культурні, історичні, філософські знання в дослідженні мовних, літературних і фольклорних текстів із метою виявити еволюцію мовного та літературного дискурсу, здійснювати порівняльний аналіз текстів у діахронному аспекті.

ФК 17. Здатність до оволодіння методики навчання української мови та літератури в навчальних закладах, здатність до застосування психології та педагогіки у професійній діяльності.

Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти має бути реалізований у таких **результатах навчання:**

ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземною(ими) мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 3. Організувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 4. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.

ПРН 5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

ПРН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності. ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

ПРН 13. Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі (відповідно до обраної спеціалізації).

ПРН 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН 18. Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних

	<p>проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.</p> <p>ПРН 19. Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.</p> <p>ПРН 20. Правильно читати й розуміти зміст і мову давніх писемних пам'яток та сучасних текстів, уміти застосовувати ці знання при викладанні української мови та літератури.</p> <p>ПРН 21. Знати методику використання в навчанні традиційних та інноваційних методів та прийомів, уміти організувати уроки різного типу та позакласну роботу з української мови та літератури, враховувати психолого-педагогічні основи навчального процесу.</p>
<p>Література для ви-вчення дисципліни</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Антонюк З. Два кінці "етичної драбинки" // Критика. – Липень-серпень 2009. – Число 7-8. – С.28-32. 2. Баган О. До проблеми переосмислення концепції вивчення творчості І.Франка у школі // Іван Франко в школі. Збірник науково-методичних праць. Випуск перший. – Дрогобич, 2003. – С. 15-23. 3. Бандура О.М. Засвоєння понять з теорії літератури // Наукові основи методики літератури. Навчально-методичний посібник. – К., 2002. 4. Бандура О.М. Навчальні книги з літератури в школах Західної України // Наукові основи методики літератури. Навчально-методичний посібник / За редакцією доктора педагогічних наук, професора, члена-кореспондента АПН України Н.Й.Волошиної. – К.: Ленвіт, 2002. – С. 292-294. 5. Вакарчук І.О. Система тестувань для вступників до Львівського національного університету імені Івана Франка. – Львів, "Місіонер", 2002. 6. Ващенко Г. Виховний ідеал. – Полтава. 1994. – Т. 1. 7. Ващенко Г. Загальні методи навчання. – К., 1997. 8. Вишневецький О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки. Посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Дрогобич: Коло, 2003. – 528 с. 9. Волошина Н.Й. Критерії оцінювання і система обліку знань, умінь і навичок учнів // Наукові основи методики літератури. – К., 2002. 10. Гнаткович Т., Ходанич Л. Як сформувати вчителя інноваційно-компетентною особистістю // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – К., 2007. – №8. 11. Демчук О. Нестандартні уроки з української літератури в 9-11 класах. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2000. – 144 с. 12. Демчук О.В. Життєпис письменника: конспекти нестандартних уроків. – К.: Педагогічна преса, 2002. – 192с, іл. 13. Денисюк І. "Не спитавши броду" як роман виховання // Українське літературознавство. – Випуск 66. – Львів, 2003. – С. 64-78. 14. Денисюк І. Франкова концепція національної літератури // Денисюк І. Невичерпність атома. – Львів, 2001. – С. 173 -177. 15. Дейвід Гопкінз. Оцінювання для розвитку школи. Переклад з англ. Галини Вець. –Львів: Літопис, 2003. – 256 с. 16. Джон Д'юї. Демократія і освіта. – Львів: Літопис, 2003. – 294 с. 17. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; головний ред. В. Г. Кремень. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с. 18. Житник Б. О. Методичний порадишник. Форми і методи навчання. – Харків: Видавнича група "Основа", 2005. – 125 с. 19. Зязюн І.А. Українська та зарубіжна культура: Навчальний посібник / М.М. Зекович, О.М. Семашко та ін. – К.: Знання, 2000. – 622 с. 20. Іван Франко в школі. Збірник науково-методичних праць. Випуск перший. – Дрогобич: Коло, 2003. – 260 с. 21. Іван Франко в школі. Збірник науково-методичних праць. Випуск другий. – Дрогобич: Коло, 2010. – 256 с. 22. ...І вічна таїна слова: Аналіз великого епічного твору: Посібник для вчителя / В. П. Марко, Г. Д. Ключек, В. Є. Панченко та ін.; Відп. ред. В. П. Марко. – К.: Рад. школа, 1990. – 205 с. 23. Караманов О. Іван Франко як історик школи і освіти // Іван Франко: дух, наука, думка, воля: Матеріали Міжнародного конгресу, присвяченого 150-річчю від дня народження І.Франка (Львів, 27 вересня – 1 жовтня 2006 р.). – Львів, 2010. – Т. 2. – С. 930-940. 24. Киселівська–Ткач Л. Українська література у вищих класах шкіл українознавства (ч. 1).

Нариси методики навчання української літератури. – Нью-Йорк: Вид-во Шкільної Ради, 1983.

25. Куцевол О. Теоретико-методичні основи розвитку креативності майбутніх учителів літератури : монографія / Куцевол О. – Вінниця: Глобус-Прес, 2006. – 348 с.
26. Левківський М.В., Микитюк О.М. Історія педагогіки. Навчальний посібник. – Харків-ОВС, 2002.
27. Любар О. О., Стельмахович М. Г., Федорейко Д. П. Історія української школи і педагогіки. – К.: Знання, 2003.
28. Мірошниченко Л.Ф. Методика викладання світової літератури в середніх навчальних закладах. – К.: Вища шк., 2007. – 415 с.
29. Микитюк В. Іван Франко і методика викладання української літератури : навчально-методичний посібник / Володимир Микитюк. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2017. – 200 с.
30. Микитюк В.І. Методика тестування знань та умінь з української літератури: навчально-методичний посібник / Володимир Микитюк. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2015. – 224 с.
31. Микитюк В. Практикум з методики викладання української літератури : навч. посібник / Володимир Микитюк. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – 186 с.
32. Микитюк В. Інтеграція в навчанні, а не знищення української літератури / Володимир Микитюк // Дивослово. – К., 2020. – Число 6 (759). – С. 16–22.
33. Микитюк В. «В суперечці за корито люди стають худобою...» (забутий жанр педагогічного роману) / Володимир Микитюк // Дивослово. – К., 2021. – Число 9–10 (774–775). – С. 60–64.
34. Микитюк Володимир. Конструкти західноєвропейського індивідуалізму та культурного націоналізму в педагогічній концептосфері Івана Франка. У: *Іван Франко в школі. Випуск третій* / упоряд., наук. ред. Г. Сабат. Дрогобич : Коло, 2023. С. 42–56. (260 с.)
35. Mykytyuk, V. (2023). Zwycięski nauczyciel: o problemach integracji w nauczaniu literatury ukraińskiej. *Dydaktyka Polonistyczna*, 18(9), 95–112. <https://doi.org/10.15584/dyd.pol.18.2023.8>
36. Микитюк В.І. Вступний іспит з української літератури у Львівському національному університеті ім. І.Франка: досвід і проблеми // Дивослово. – К., 2003. – Ч. 4. – С. 36, 45-49.
37. Микитюк В. Збірник конкурсних тестових завдань з української літератури. – Львів: ЛНУ ім. І.Франка, 2002. – 444 с. (співавтори: Боднар Л.П., Будний В.В., Корнійчук В.С., Крохмальний Р.О. та ін.)
38. Микитюк В.І. Принципи проблемності у викладанні української літератури // Дивослово. – К., 2005. – Число 1. – С. 20-23.
39. Микитюк В.І. Тестування знань з теорії літератури // Дивослово. – К., 2006. – Число 5. – С. 6-10.
40. Микитюк В.І. Іван Франко і його вчителі // Дивослово. – К., 2007. – Число 8. – С. 17-22.
41. Микитюк В.І. "Cruх professorum". Сторінками однієї статті Івана Франка // Урок української. – К., 2008. – Число 3-4. – С. 5-9.
42. Микитюк В.І. Ще раз про тестування (Погляд крізь призму Франкових сентенцій) // Дивослово. – К., 2009. – С.2-7.
43. Микитюк В.І. Подільська "бурса" у рецепції Івана Франка // Слово і Час. – К., 2010. – № 1. – С. 72-80.
44. Микитюк В.І. Франкова концепція учіння літератури // Іван Франко: дух, наука, думка, воля: Матеріали Міжнародного конгресу, присвяченого 150-річчю від дня народження І.Франка (Львів, 27 вересня – 1 жовтня 2006 р.). – Львів, 2010. – Т. 2. – С. 940-948.
45. Микитюк В. Франкова концепція підручника з літератури // Українське літературознавство. – Львів, 2012. – Випуск 76. – С. 20-31.
46. Микитюк В. Іван Франко в історії українського підручникотворення / Володимир Микитюк // Науковий вісник національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія «Педагогічні науки» / Редкол.: С. М. Ніколаєнко (відп. ред.) та ін. – К. : Міленіум, 2017. – Вип. 277. – С. 167–173.
47. Микитюк В. Від філантропізму до прагматизму: освітній дискурс Івана Франка / Володимир Микитюк // Збірник наукових праць «Вісник Львівського державного університету безпеки життєдіяльності». Серія «Педагогічні науки» / Редкол. : Козяр М. М. (гол. ред.) та ін. – Львів, 2017. – Вип. 16. – С. 173–179.
48. Микитюк В. ЗНО. Мінус література. Українська / Володимир Микитюк // Збруч. – 23. 09.

2020. – <https://zbruc.eu/node/100449>
49. Микитюк В. «Гнила пасивність» українського вчительства. Про скасування ЗНО з української літератури та критичне мислення / Володимир Микитюк // *Твоє місто*. – 21.10.2020. – http://tvoemisto.tv/blogs/gnyla_pasyvnist_ukrainskogo_vchytelstva_ta_sorom_pered_chuzhymy_pro_skasuvannya_zno_z_ukrainskoi_literatury_114267.html
 50. Микитюк В. Ще раз про «гнилу пасивність» українського вчительства та «сором перед чужими» / Володимир Микитюк // *Дивослово*. – К., 2021. – Число 3 (768). – С. 2–9.
 51. Микитюк В. Форми і методи дидактичного впливу Івана Франка / Володимир Микитюк // *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки* : зб. наук. пр. / за ред. проф. Тетяни Степанової. – № 4 (59), грудень 2017. – Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2017. – С. 340–345.
 52. Микитюк В. Погляди Івана Франка на програми викладання української літератури / Володимир Микитюк // *Теоретична і дидактична філологія* : збірник наукових праць. – Серія «Педагогіка». – Переяслав-Хмельницький : «ФОП Домбровська Я. М.», 2017. – Випуск 26. – С. 73–84.
 53. Микитюк В. Рефлексії Івана Франка на освітянську проблематику: шевченкознавчий наратив / Володимир Микитюк // *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки* : зб. наук. пр. / за ред. проф. Тетяни Степанової. – № 1 (60), лютий 2018. – Миколаїв : МНУ імені В. О. Сухомлинського, 2018. – С. 193–199.
 54. Мірошник С. Тестування як метод діагностики навчальних досягнень учнів (На матеріалі завдань з української літератури) // *Дивослово*. – К., 2011. – Число 1. – С. 2-8.
 55. Мовчан Р. “Зацікавлено вдивляючись у майбутнє...” // *Дивослово*. – К., 2002. – Ч. 8. – С. 21.
 56. Нетрадиційні уроки з української літератури. 5-11 класи / Укладачі С. С. Скляр; Л. І. Нечволод. – Харків: Торсінг, 2004. – 224 с.
 57. *Наукові основи методики літератури*. За ред. Н. Волошиної – К.: Ленвіт, 2002. – 344 с.
 58. Падалка О.С., Нісімчук А.С., Смолюк І.О., Шпак О.Т. *Педагогічні технології*. – К., 1995. – 253 с.
 59. Пасічник Є.А. *Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах*. – К., Ленвіт, 2000. – 384 с.
 60. Пастушенко Н.М. Діагностування навченості учнів з української літератури як шлях до педагогіки толерантності (теорія і практика) // *Українська мова і література в школі*. – К., 1999. – Ч. 2. – С. 28-34.
 61. Пастушенко Н.М., Пастушенко Р.Я. Діагностування навченості. Гуманітарні дисципліни. Львів: ВНТЛ, 2000. – 130 с.
 62. Пастушенко Н. Ці непрості відкриті завдання: приклади текстів-роздумів, їхній критеріальний аналіз // Пастушенко Н. Зовнішнє оцінювання з української мови. Тестові завдання та поради для учнів і вчителів. – Львів: Літопис, 2007. – С.30 – 41.
 63. Пультер С., Лісовський А. *Методика викладання української літератури. Курс лекцій*. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2004. – 143 с.
 64. П'ятакова Г. М., Заячківська Н. М. *Сучасні педагогічні технології та методика їх застосування у вищій школі. Навчально-методичний посібник для студентів та магістрантів вищої школи*. – Львів: Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2003. – 56 с.
Олійник В. А. *Виразне читання. Посібник для вчителів*. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2001.
 65. Оліфіренко В. В. *Підручник з української літератури: історія і теорія*. – Донецьк: Східний видавничий дім, 2003. – 324 с.
 66. Островерхова Н.М. *Аналіз уроку: концепції, методики, технології*. – К.: Інкос, 2003. – 352 с.
 67. Реверте Хосе-Перес. *Переможений учитель* // <https://zbruc.eu/node/102571>
 68. Романенко Ю., Олійник М. *Створення тестів для школи і визначення їх якості* // *Рідна школа*. – Число 7-8. – К., 1999.
 69. Ситченко А. Л. *Навчально-технологічна концепція літературного аналізу*. – К.: Ленвіт, 2002. – С. 158-191.
 70. Слабошпицький М. *Заперечення віджилої практики і спрага нових відкриттів (Розмова Анатолія Дімарова та Михайла Слабошпицького)* // *Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах*. – К., 2006. – Ч. 7-8. – С. 31-32.

71. Словник-довідник з української лінгводидактики. За загальною редакцією М. Пентилюк. – К.: Ленвіт, 2003. – 149 с.
72. Степанишин Б. Вивчення життя і творчості М. Кропивницького // Українська література в школі. – 1998. – № 1. – С. 54-63.
73. Степанишин Б.І. Викладання української літератури в школі. – К.: Проза, 1995. – 254 с.
74. Степанишин Б. Давня українська література в школі. – Київ: Либідь, 2000. – 504 с.
75. Степанишин Б. Нові підходи до викладання української літератури // Дивослово. – К.,1995. – № 1.
76. Степанишин Б. Стратегія і тактика в літературній освіті учнів. – Київ/ Тернопіль, 2003. – 190 с.
77. Степанишин Б.І. Тарас Шевченко, Іван Франко, Леся Українка в школі: Методична трилогія. – К.: РВЦ "Проза", 1999. – 384 с.
78. Стереометрія тексту: Студії над поетичними творами Івана Франка: [Колективна монографія] / М. М. Барабаш, В. В. Неборак, Б. С. Тихолоз, Н. Б. Тихолоз; Упорядник та наук. ред. Б. С. Тихолоз. – Львів, 2010. – 288 с.
79. Токмань Г. Л. Методика викладання української літератури в старшій школі: екзистенціально-діалогічна концепція. – К.: Міленіум, 2002. – 317 с.
80. Токмань Г. Методи літературознавчого аналізу в школі // Дивослово. – К.,1999. – № 6.
81. Токмань Г. Л. Методика навчання української літератури в середній школі: підручник / Г.Л.Токмань. – К.: ВЦ «Академія», 2012. – 312 с. – (Серія «Альма матер»).
82. Філ Рейс. Секрети успішного навчання. Практичні поради для студентів. – Львів: Свічадо, 2006. – 255 с.
83. Франко І. Борис Граб // Збір. тв.: У 50 томах. – Т.18. – С.177-191.
84. Франко І. Конечність реформи учення руської літератури по наших середніх школах // Збір. тв.: У 50 т. – Т.26. – С.320-331.
85. Франко І. З остатніх десятиліть ХІХ в. // Збір. тв.: У 50 т. – Т.41. – С.471-529.
86. Франко І. Історія літератури руської. Написав Омелян Огоновський, часть II, Львів, 1889 // Збір. тв.: У 50 т. – Т.27. – С.334-336.
87. Франко І. Нарис історії українсько-руської літератури до 1890 р. // Збір. тв.: У 50 т. – Т.41. – С.194-470.
88. Франко І. Не спитавши броду // Збір. тв.: У 50 томах. – Т.18. – С.325-465.
89. Франко І. “Середні школи в Галичині в 1875-1883 рр.”, “Ревізія шкільних бібліотек”, “Педагогічні невігласи” // Франко І. Педагогічні статті і висловлювання. – К., 1976 (упорядник та автор передмови “Педагогічні погляди І.Франка” О.Дзевєрін), або ж у 50 тт.
90. Харчук Роксана. «Рожева» карикатура... // <https://zbruc.eu/node/102602>
91. Чопик Р. Про читання по-франківськи ("літературоцентричні" причинки) // Іван Франко: дух, наука, думка, воля: Матеріали Міжнародного конгресу, присвяченого 150-річчю від дня народження І.Франка (Львів, 27 вересня – 1 жовтня 2006 р.). – Львів, 2010. – Т. 2. – С. 948-956.
92. Шевченко А., Попова М. Допомогти бідному плакати? // Дзеркало тижня. – № 5, 14 лютого 2009.
93. Щербань П.М. Прикладна педагогіка. – К., 2002. – 215 с.
94. Allen T. Pearson. Nauczyciel. Teoria i praktyka w kształceniu nauczycieli. Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne. – Варшава, 1994. – 105 с. (Переклад з англійської).
95. Bolesław Niemierko, Między oceną szkolną a dydaktyką. Bliżej dydaktyki, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa, 1997, s. 33-39.
96. Czesław Kupisiewicz, Dydaktyka ogólna, Wydanie II, Oficyna Wydawnicza Graf-Punkt (Warszawa, 2002), 304 s.
97. Józef Półturzycki, Dydaktyka dla nauczycieli, Toruń 2001, Wyd. A. Marszałek. – С. 199-203.
98. M.Lipman, A. M. Sharp, F. S. Oscanyan. Potrzeba stworzenia nowego modelu kształcenia // Metodyka literatury. – Т. 1. – Варшава, 2001. – С. 9-15.
99. Nowoczesność i tradycja w kształceniu literackim \ Pod redakcją Barbary Myrdzik\ . – Lublin, 2000. – 239 s.
100. Okoń Wincenty. Wprowadzenie do dydaktyki ogólnej. – Wydawnictwo Akademickie "żak". – Варшава, 1998. – 344 с.

Тривалість курсу

1 семестр

Обсяг курсу

40 годин аудиторних занять, з яких 20 лекційних годин для потоку, 20 годин практичних занять та

	50годин для самостійної роботи студента, 3 кредитні модулі.
Очікувані результати навчання.	У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати основні етапи формування і розвитку методики викладання української літератури, уміти застосовувати різні моделі викладання літератури.
Ключові слова.	Методика викладання української літератури, педагогіка, моделі викладання, Іван Франко, лекторська майстерність, тестування, типологія занять, компетентнісний підхід.
Формат курсу.	Нормативний, викладання якого здійснюється через проведення лекцій, практичних занять та консультацій для кращого розуміння тем; очний і заочний.
Теми	* СХЕМА КУРСУ
Підсумковий контроль, форма.	Іспит
Пререквізити.	«Вступ до літературознавства», «Історія України», «Історія української літератури», «Теорія літератури», «Філософія».
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу.	У методологічній основі курсу – поліметодологічний підхід, тобто – застосування як літературознавчих, так і педагогічних методів дослідження. Використано потенціал біографічного, історіографічного, порівняльно-історичного, культурно-історичного, рецептивно-естетичного методів, а також інтерпретаційно-герменевтичні тактики (герменевтичну, феноменологічну, компаративістичну), а також методологію педагогіки і її субдисциплін. З емпіричних методів застосовано діагностичний (тестування, цілеспрямоване спостереження за навчальним процесом, анкетування) метод; аналіз навчальних програм і підручників в процесуальному аспекті, метод прогностичного моделювання (написання студентських есе, застосування Франкових моделей викладання літератури), педагогічного експерименту. Теоретичні методи дослідження представлені проблемно-пошуковим, методом критичного аналізу, елементами персоналістичної та антиавторитарної педагогіки.
Необхідне обладнання.	Мультимедійна дошка, ноутбук, проектор
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності).	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються так: Практичні заняття – 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів 50. У перелік потенційних балів упродовж семестру входить написання есе або наукового реферату, виконання тестових контрольних робіт.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Підсумкова максимальна кількість балів 100. Екзамен (тестування): максимальна кількість балів – 50. Кількість питань – 25, кожне з яких оцінюється 2 балами. Питання закритого типу з вибором однієї правильної відповіді. <p>Зразки тестових завдань для екзамену вміщені в авторських навчальних підручниках до курсу.</p> <p>Академічна доброчесність: Виявлення ознак академічної недоброчесності у роботі студента, незалежно від масштабів плагіату чи обману, є підставою для незарахування Відвідування занять є важливою складовою навчання. Пропущене практичне заняття слід відпрацювати до початку наступного. Враховуються бали, набрані за виконання відповідних видів поточних практичних і модульних робіт, за участь в дискусіях, виконанні додаткових мотиваційних завдань. Недопустиме користування мобільним телефоном, планшетом та іншими мобільними пристроями під час занять з метою, не пов'язаною з навчанням; списування та плагіат: жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
Питання до іспиту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості сучасних програм з української літератури у середній школі. 2. Види аналізу художнього твору у школі. 3. Вивчення життєпису письменника у школі. 4. Вивчення літературно-критичних статей у старших класах середньої школи. 5. Інтегрований урок з української літератури. 6. Посібники для вивчення української літератури у школі. 7. Аналіз шкільного підручника з української літератури. 8. Праці І.Франка про методику викладання української літератури. 9. Розвиток писемного мовлення у шкільному курсі української літератури. 10. Система уроків позакласного читання. 11. Методика проведення позаурочних літературних занять. 12. Шкільний театр, бібліотека, студія. 13. Провідні українські учені-методисти сьогодення. Коротка характеристика доробку. 14. Основні методичні праці учених факультету. 15. Нестандартні уроки української літератури. 16. Шкільна лекція. Завдання, структура, вимоги.

17. Евристична бесіда на уроках української літератури.
18. Діагностування навченості з української літератури.
19. Оцінювання письмових творчих робіт.
20. Міжпредметні зв'язки у вивченні української літератури.
21. Проблема класифікації типів уроків літератури.
22. Зразки тестування знань та умінь з української літератури.
23. Методологія наукових досліджень галузі.
24. Виховна функція на уроках літератури. Доцільність та обґрунтування.
25. Сучасні методичні журнали для вчителів-словесників.
26. Проблемність на уроках літератури.
27. Основні вимоги І.Франка до викладання літератури у школі.
28. Шляхи творення проблемних ситуацій на уроці літератури.
29. Критика стану викладання літератури у працях І.Франка.
30. Типологія уроків.
31. І.Франко про позакласне читання художніх творів у системі літературної освіти учнів.
32. Зміст і структура шкільного курсу літератури.
33. Оповідання І.Франка "Борис Граб". Методичні постулати у ньому.
34. Методи навчання на уроках літератури.
35. Образ учителя Міхонського в оповіданні І.Франка "Борис Граб".
36. Класифікація методів навчання на уроках літератури.
37. Франкове бачення шляхів формування особистості учня ("Борис Граб").
38. Критерії вибору методів навчання на конкретний урок.
39. Програми викладання літератури у середній школі.
40. Особливості вивчення ліричних творів.
41. Прийоми та шляхи аналізу художнього твору на уроці літератури.
42. Пропедевтичний та систематичний ступінь вивчення літератури у різних вікових групах (5-8-й кл. та 9-11 кл.).
43. Завдання і структура методики викладання літератури.
44. Особливості вивчення драматичних творів.
45. Характеристика методів навчання на уроках літератури. Критерії вибору.
46. Яків Головацький як педагог.
47. Вивчення композиції художнього твору.
48. Омелян Огоновський як педагог.
49. Читання і засвоєння художнього тексту.
50. Перші 50 років кафедри української словесності у Львівському університеті.
51. Єдність змісту і форми під час вивчення композиції твору.
52. Вступні заняття до вивчення художнього твору.
53. Особливості вивчення творів різних літературних родів.
54. Типологія уроків літератури за характером основних дидактичних завдань.
55. Особливості вивчення епічних творів на уроках літератури.
56. Типові помилки під час аналізу художнього твору.
57. Принципи аналізу художнього твору.
58. Завдання вивчення літератури у школі.
59. Шляхи аналізу художнього твору.
60. Первісне сприймання художнього тексту.
61. Історія створення підручника з української літератури.
62. Сучасні підручники з української літератури (5-6 кл.)
63. Сучасні підручники з української літератури (7-8 кл.)
64. Сучасні підручники з української літератури (9-10 кл.)
65. Сучасні підручники з української літератури для 11 класу.
66. Огляд історії розвитку української методики викладання літератури (до 19 ст.)
67. Огляд історії розвитку української методики викладання літератури (19 ст.)
68. Огляд історії розвитку української методики викладання літератури (1-ша пол. 20 ст.)
69. Огляд історії розвитку української методики викладання літератури (2-га пол. 20 ст.)
70. Огляд історії розвитку української методики викладання літератури. Сучасний стан.

Опитування

Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

СХЕМА КУРСУ

Тиж. / дата / год.-	Теми, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література	Завдання, год	Термін виконання
1 тижд. 2 год.	<p>Тема 1. Потреба нової моделі учіння літератури. Методика викладання літератури як наукова дисципліна.</p> <p>Методика навчання більшості дисциплін, у тому числі літератури, змінюється дуже повільно, у школі надалі домінує репродуктивний спосіб навчання, досі учня вчимо “зубрити”, а не мислити, розуміти, акцептувати. Особлива роль у цьому належить літературній освіті, як найбільш універсальній та емоційно багатій дисципліні, що має найбільше можливостей для всебічного розвитку школяра. Уміння співпереживання, глибоке духовне життя зовсім не заперечує раціональності, здатності логічного мислення, навпаки – розвиток наявного у будь-якій дитині суб’єктивного емоційного досвіду значно зміцнює і поглиблює почуття власного “Я”, виробляє свідомість вибору та стабільність моральних переконань. Багато сьогоденних випускників шкіл не вміють зробити висновків, оцінити, дефініювати поняття чи явище, а лише відтворюють певну суму інформації, здобутої запам’ятовуванням, а не розумуванням чи емоційними судженнями.</p>	<i>Лекція</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бугайко Т.Ф., Бугайко Ф.Ф. Українська література в середній школі. – К.: Рад. школа, 1962. – 391 с. 2. Сторчак К.М. Основи методики літератури. – К.: Рад. школа, 1965. – 420 с. 3. Неділько В.Я. Методика викладання української літератури в середній школі. – К.: Рад. школа, 1978. – 248 с. 4. Пасічник Є.А. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах. – К., Ленвіт, 2000. – 384 с. 5. Токмань Г. Л. Методика викладання української літератури в старшій школі: екзистенціально-діалогічна концепція. – К.: Міленіум, 2002. – 317 с. 6. Наукові основи методики літератури. За ред. Н.Волошиної – К.: Ленвіт, 2002. – 344 с. 7. Пультер С., Лісовський А. Методика викладання української літератури. Курс лекцій. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2004. – 143 с. 		1 тиждень

<p>Закономірним тут є зіткнення трьох основних поглядів на сутність літератури як такої, що і визначає стратегічну концепцію її навчання. Чи художня література є передусім джерелом знань про життя і засобом передачі досвіду поколінь? Чи ж функцією белетристики є вироблення та усталення морально-етичних зразків поведінки людини у суспільстві? Або ж основними є емоції і переживання під час рецепції літературного тексту, суто мистецькі, естетичні ознаки та спосіб контакту читача з твором? Кожен історичний час, обставини національного, соціального та культурного розвитку ставили і ставлять відповідні запити і до літератури, і до шкільного літературознавства, а триєдина єдність цих іпостасей і становить справжню сутність мистецтва слова.</p> <p>Традиційні та нові, поліваріантні підходи та способи пізнання літературних текстів у навчальних закладах досліджує окрема наукова дисципліна методика викладання української літератури. Предмет та методологія наукових досліджень цієї нормативної наукової галузі. Методика літератури як наука, що стоїть на стику літературознавства й педагогіки. Три аспекти: як наука, що вивчає закономірності викладання літератури в середній школі; як наукова дисципліна, що її вивчають в педагогічних вишах; як вияв практичної роботи вчителів літератури,</p>				
--	--	--	--	--

<p>внаслідок якої кожен виробляє власну індивідуальну методику. Дефініція методики як науки у працях провідних українських та зарубіжних науковців (В. Неділько, Б. Степанишин, Є. Пасічник, Г. Токмань, В. Оконь, Й. Пултужицькі та ін.).</p> <p>Структурування цієї наукової дисципліни у працях Г. Токмань (Історія методики викладання української літератури; Шкільне літературознавство; Теорія методики: парадигми і технології викладання; Практична методика: моделі викладання); С.Пультера та А.Лісовського; О.Бандури, Н.Волошиної та ін.</p> <p>Предметом наукових досліджень методики викладання літератури є всіляка свідомо навчальна діяльність, яка виражається у процесах навчання-учіння української літератури, у їхньому змісті, організації, перебігу, у використанні відповідних методів і прийомів, підпорядкованих визначеним дидактичним цілям. Більш загально визначаючи компетенцію цієї наукової галузі, зараховуємо до неї організацію дидактичної діяльності учителів української літератури у середній школі та інших навчальних закладах, цілі та програми навчання, взаємодію учителя і учнів, обмін досвідом у викладанні споріднених педагогічних дисциплін.</p> <p>Як окрема наука методика викладання літератури має свої методи дослідження. Класифікація В. Неділька</p>				
---	--	--	--	--

	<p>(1. Метод вивчення й узагальнення досвіду викладання у школі; 2) метод наукового експерименту). Є. Пасічник виділяє два типи наукових досліджень методики викладання літератури – емпіричний (опис та узагальнення окремих фактів, спостережень) і теоретичний, та три методи наукового дослідження процесу вивчення літератури у школі: 1) метод цілеспрямованого спостереження (у тому числі лонгitudні, довготривалі спостереження); 2) метод масового усного і писемного опитування учнів; 3) метод педагогічного експерименту. Враховуючи, що сучасна українська методика викладання літератури має три складові (1. Історія розвитку та становлення методики літератури. 2. Теорія методики літератури. 3. Практика викладання літератури), пропонуємо класифікувати її інструментарій як: 1) Історично-порівняльний метод; 2) метод обсервації педагогічних явищ; 3) метод педагогічного експерименту.</p>				
<p>1 тижд. 4 год.</p>	<p>Тема 1. Програми з української літератури для 5-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів. Запитання і проблеми для обговорення та дискусії: “...Розглядати літературу в єдиній системі культури, у єдиній системі розвитку літератури і мистецтва.” Концепція побудови шкільної</p>	<p><i>Практичне заняття</i></p>	<p>1. Жулинський М. “Ну що б, здавалося, слова...” // Дивослово. – К., 2002. – Ч. 8. – С. 19-20. 2. Микитюк В. Ще раз про тестування (Погляд крізь призму Франкових сентенцій) // Дивослово. – К., 2009. – Число 4. - С.2-7. 3. Мовчан Р. “Зацікавлено вдивляючись у майбутнє...” // Дивослово. – К., 2002. – Ч. 8. – С. 21. 4. Наукові основи методики літератури. За ред. Н. Волошиної – К., 2002.</p>		<p>1 тиждень</p>

	<p>програми з літератури М. Жулинського. “Великі надії покладаємо на вчителя. Його роль у розпочатому процесі – основна. Сьогодні це вчитель-творець.” Аналіз методології створення програми у вступному слові Р. Мовчан. 3) Цілісна концепція програми Інституту літератури ім. Т.Г.Шевченка НАН України (керівник авторського колективу – М.Г. Жулинський, загальна редакція – Р.В.Мовчан): а) подолання комплексу “національного соціологізму”; б) література як шкільний предмет, її функції; в) мета вивчення української літератури в школі; г) принципи створення програми. 4) Особливості нової програми та її структура. Специфіка курсу для 5-8 класів і 9-11 класів. 5) Порівняльна характеристика чинних програм (за класами). 6) Огляд та обговорення зарубіжного досвіду програм з літератури. 7) Обговорення, пропозиції та аргументування прогнозованих змін у програмі.</p>		<p>5. Сучасні програми для загальноосвітніх навчальних закладів 5-11 класи (К., 2013–2018 р.р.) 6. Степанишин Б. Стратегія і тактика в літературній освіті учнів. – Київ / Тернопіль, 2003. – С. 40-49.</p>		
<p>2 тижд. 2 год.</p>	<p>Тема 2. Історія методики викладання української літератури. Методичні погляди Івана Франка. Шкільництво часів Київської Русі та навчально-педагогічні книги 11-17 ст. Освіта та українські навчальні заклади 17-19 ст. Методична література про</p>	<p><i>Лекція</i></p>	<p>1. Денисюк І. Франкова концепція національної літератури // Денисюк І. Невичерпність атома. – Львів, 2001. – С. 173-177. 2. Денисюк І. “Не спитавши броду” як роман виховання // Українське літературознавство. – Випуск 66. – Львів, 2003. – С. 64-78. 3. Киселівська–Ткач Л. Українська література у</p>		<p>1 тиждень</p>

<p>відповідний період у розвитку української методики викладання літератури. Найвизначніші імена в історії української педагогіки. Історія української методичної преси. Система педагогічних поглядів Івана Франка. Образ учителя та школи у його художній творчості. Оповідання «Малий Мирон», «Оловець», «Грицева шкільна наука», «Отець-гуморист», «Schönschreiben», «Борис Граб», «Дріада», автобіографічний нарис «Гірчичне зерно», роман «Не спитавши броду», драма «Учитель», спогади «Емерик Турчинський». Зразки методичних праць та публіцистичних виступів («Ученицька гімназія в Дрогобичі» /1878 р./, «Допис про Дрогобицьку гімназію» /1878 р./; «Конечність реформи учення руської літератури по наших середніх школах» /1884 р./, «Середні школи в Галичині. В рр. 1875-1883», «Народне шкільництво в Галичині» /1886 р./; «Педагогічні невігласи» /1891 р./, «Наші народні школи і їх потреби» /1892 р./, «Освіта народу в Галичині» /1895 р./ та ін.</p> <p>Франкові думки про вивчення біографії письменників, про аналітичне та емоційно безпосереднє прочитання літературної спадщини через пізнання життєписів письменників, їхніх мемуарів, епістолярію, свідчень сучасників. Франкові слова про недоцільність, а то й шкідливість використання у навчанні «шаблонових конструкцій шкільних підручників»,</p>		<p>вищих класах шкіл українознавства (ч. 1). Нариси методики навчання української літератури. – Нью-Йорк: Вид-во Шкільної Ради, 1983.</p> <p>4. Кравець В. П. Історія української школи і педагогіки. – Тернопіль, 1994.</p> <p>5. Любар О. О., Стельмахович М. Г., Федорейко Д. П. Історія української школи і педагогіки. – К.: Знання, 2003.</p> <p>6. Мазуркевич О. Р. Нариси з історії методики української літератури. – К.: Рад. школа, 1961. – С. 123-184.</p> <p>7. Микитюк В. Іван Франко і його вчителі // Дивослово. – К., 2007. – Число 8. – С. 17-22.</p> <p>8. Микитюк В. Позакурикулярна педагогічна діяльність Івана Франка // Дивослово. – К., 2010. – Число 9. – С. 56-61</p> <p>9. Микитюк В. Франкова концепція учіння літератури // Іван Франко: дух, наука, думка, воля: Матеріали Міжнародного конгресу, присвяченого 150-річчю від дня народження І.Франка (Львів, 27 вересня – 1 жовтня 2006 р.). – Львів, 2010. – Т. 2. – С. 940-948.</p> <p>10. Микитюк В. "Сгух professorum". Сторінками однієї статті Івана Франка // Урок української. – К., 2008. – Число 3-4. – С. 5-9.</p> <p>11. Наукові основи методики літератури. За ред. Н.Волошиної – К., 2002.</p>		
---	--	--	--	--

<p>«загальних нарисів всесвітньої історії», всіляких «естетик» та «історій літератури».</p> <p>Концепція урахування психофізіологічних доміант характеру та темпераменту учня під час навчання, співвідношення «аполонівського» чи «діонісіївського» начал у певної людини, перевагу «емоціо» чи «раціо» у модусі світосприйняття, у способі відчитання художнього твору.</p> <p>Розуміння та організація педагогічної співпраці таких доволі різних за складом характеру особистостей в одній навчальній аудиторії</p> <p>Актуальність Франкової критики шкільних та університетських програм з української літератури. Франкові судження про важливість письмових творчих робіт, які повинні бути „предметом якнайбільшої старанності учителя” як засіб оволодіння рідною мовою, умінням виражати свої думки красиво та логічно. Франко про шкільну методологію аналізу художнього твору. І. Франко про лекторську майстерність, аналітичні і синтетичні методи навчання літератури.</p> <p>Причини різко негативних висловлювань І.Франка про стан сучасних йому шкіл у Галичині та материковій Україні у складі російської імперії. Еволюція поглядів мислителя. Суб’єктивна сукупність художніх висловлювань-реалізацій педагогічної проблематики у літературних Франкових текстах, авторський дискурс у конкретних</p>				
--	--	--	--	--

	<p>часових, історичних, суспільних і культурних умовах щодо педагогічної проблематики, їхня інформативну достовірність. Франкові твори про школу як проявлення незалежного мислення, художнього аналізу вибраних проблем тогочасних освітянських інституцій, а не фактографічне фіксування реального життя. "Цвинтарництво" як ознака світогляду молодого Франка.</p>				
<p>2 тижд. 2 год.</p>	<p>Тема 2. Історія українського підручникотворення. Сучасний підручник з української літератури. Аналіз шкільних посібників.</p> <p><i>Запитання і проблеми для обговорення та дискусії:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Історія давнього українського підручникотворення. 2) Книжки для вивчення української літератури у Галичині 19-го століття. 3) Зміст і структура навчальних книг з української літератури Я.Головацького, О.Барвінського, Ю.Романчука, Ом.Огоновського, О.Партицького, К.Лучаківського, Й.Застирця та інших педагогів. 4) Методологічні принципи структури і змісту шкільного підручника з української літератури у працях І.Франка. 5) П.Куліш та О.Барвінський як методисти. Їхня співпраця над створенням підручника з української літератури. 	<p><i>Практичне заняття</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бандура О.М. Навчальні книги з літератури в школах Західної України // Наукові основи методики літератури. Навчально-методичний посібник / За редакцією доктора педагогічних наук, професора, члена-кореспондента АПН України Н.Й.Волошиної. – К.: Ленвіт, 2002. – С. 292-294. 2. Бандура О.М. Підручники з літератури в школах Росії ХУІІІ – поч. ХХ ст. // Наукові основи методики літератури. Навчально-методичний посібник / За редакцією доктора педагогічних наук, професора, члена-кореспондента АПН України Н.Й.Волошиної. – К.: Ленвіт, 2002. – С. 294-296. 3. Мазуркевич О. Нариси з історії методики української літератури. – К., 1961. – С. 123-184. 4. Микитюк В. Франкова концепція підручника з літератури // Українське літературознавство. – Випуск 72 (франкознавство). – Львів, 2011. 5. Микитюк В. "Cruх professorum". Сторінками однієї статті Івана Франка // Урок української. – К., 2008. – Число 3-4. – С. 5-9. 6. Оліфіренко В. В. Підручник з української літератури: історія і теорія. – Донецьк: Східний видавничий дім, 2003. – 324 с. 7. Степанишин Б.І. Викладання української літератури в школі. – К.: Проза, 1995. – 254 с. 		<p>1 тиждень</p>

	<p>6) Підручники з української літератури часу радянської окупації. Розвиток у час незалежності.</p> <p>7) Три основні типи шкільних підручників: власне підручник; додаткові книжки для читання та поглибленого вивчення предмета; довідкова література. Зразки та аналіз.</p> <p>8) Небезпека фетишизації підручника, потреба варіативності чи універсалізації?</p> <p>9) "Живе навчання" (Р.Інгарден) та його конфронтація із шаблонним та канонічним посібником.</p> <p>10) Функції підручників: інформаційна, дослідницька, практична, самоосвіти?</p> <p>11) Аналіз актуальних підручників з української літератури: поступ і проблеми.</p> <p>12) Сучасні українські методисти – автори чинних підручників. Авторський чи колективний?</p>		<p>8. Степанишин Б.І. Тарас Шевченко, Іван Франко, Леся Українка в школі: Методична трилогія. – К.: РВЦ "Проза", 1999. – 384 с</p> <p>9. Степанишин Б. Стратегія і тактика в літературній освіті учнів. – Київ / Тернопіль, 2003. – С. 68-86.</p> <p>10. Франко І. Борис Граб // Збір. тв.: У 50 т. – Т.18. – С.177-190.</p> <p>11. Франко І. З остатніх десятиліть ХІХ в. // Збір. тв.: У 50 т. – Т.41. – С.471-529.</p> <p>12. Франко І. Історія літератури руської. Написав Омелян Огоновський, часть II, Львів, 1889 // Збір. тв.: У 50 т. – Т.27. – С.334-336.</p> <p>13. Франко І. Нарис історії українсько-руської літератури до 1890 р. // Збір. тв.: У 50 т. – Т.41. – С.194-470.</p>		
<p>3 тижд. 2 год.</p>	<p>Тема 3. Методи навчання на уроках з української літератури. Особливості шкільної лекції.</p> <p>Основною особливістю шкільного предмета літератури є кардинальна різниця між якістю наукового пізнання у порівнянні з іншими шкільними дисциплінами. Якщо знання з так званих точних і природничих дисциплін (чи навіть історії), які здобуває учень, є, чи принаймні номінуються, об'єктивними, їх він може перевірити, верифікувати, то художній літературний твір є вираженням особистості його автора,</p>	<p><i>Лекція</i></p>	<p>1. Алексюк А. М. Загальні методи навчання в школі. – К.: Рад. школа, 1981.</p> <p>2. Капська А.Й. Педагогіка живого слова: Навчальний посібник. – К.: ВППОЛ, 1996. – 204 с.</p> <p>3. Наукові основи методики літератури. За ред. Н.Волошиної – К., 2002.</p> <p>4. Неділько В.Я. Методика викладання української літератури в середній школі. – К., 1978.</p> <p>5. Островерхова Н.М. Аналіз уроку: концепції, методики, технології. – К., Інкос. – 2003.</p> <p>6. Пасічник Є.А. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах. – К., Ленвіт, 2000.</p> <p>7. Педагогічна майстерність. Підручник (Зязюн І. А, Крамущенко Л. та ін.) – К., 1997.</p>		<p>1 тиждень</p>

<p>його суб'єктивного досвіду, акцептування світу, його шкали цінностей, мистецьких уподобань. І навіть якщо беремо до вивчення літературний текст, який уже став класичним, набув певного рівня та поцінований з висоти часу, виражає об'єктивний (на думку частини реципієнтів!) погляд на відомі суспільні, культурні чи національні явища, – все ж матимемо конфлікт чи протиріччя між об'єктивним тлом, фактажем, що є в фабульній основі твору, і суб'єктивним авторським вимислом, формою вираження, заангажованістю у ті чи ті політичні, суспільні або суто літературні процеси. Література обіймає значно ширші життєві обшари, ніж окремі навчальні дисципліни, а основним предметом літературознавчих досліджень є людина у всій її величі і нищості, її зв'язки суспільством, місце у національній і світовій історії, внутрішній світ людини, її емоції та інстинкти, її злети і падіння.</p> <p>"Що вивчати? Навіщо вивчати? Як вивчати?" (Є. Пасічник). Як вивчати – основне запитання, що стосується методів і прийомів навчання у школі. Визначення методу як способу дослідження художнього тексту і літературного процесу, способу пізнання й освоєння суб'єктивної й об'єктивної істини.</p> <p>Проблема класифікації методів навчання української літератури. Дослідження цього питання у працях</p>		<p>8. Степанишин Б. Стратегія і тактика в літературній освіті учнів. – Київ/ Тернопіль, 2003. – 190 с.</p> <p>9. Токмань Г. Л. Методика викладання української літератури в старшій школі: екзистенціально-діалогічна концепція. – Київ: Міленіум, 2002.</p> <p>10. Okoń Wincenty. Wprowadzenie do dydaktyki ogólnej. – Wydawnictwo Akademickie „żak”. – Варшава, 1998. – 344 с.</p> <p>11. Allen T. Pearson. Nauczyciel. Teoria i praktyka w kształceniu nauczycieli. Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne. – Варшава, 1994. – 105 с. (Переклад з англійської).</p> <p>12. Nowoczesność i tradycja w kształceniu literackim \ Pod redakcją Barbary Myrdzik\ . – Lublin, 2000. – 239 с.</p>		
--	--	---	--	--

	<p>українських і зарубіжних методистів. Дефінітивні суперечності. Характеристика загальних методів навчання літератури. Навчання та учіння. Багатофункціональність методів навчання, взаємопроникнення. Підготовка та структура шкільного уроку. Фаза планування. Чітке і конкретне визначення теми уроку-лекції. Вибір, упорядкування та підготовка змісту лекції, що визначається інтелектуальним рівнем учнів та наявною кількістю навчального часу. Формулювання мети, яку зумовлює тема та дидактичні засоби, використовувані на лекції. Окреслення методології та стратегії викладу. Підготовка навчальних засобів. Планування перевірки та оцінювання набутих знань. Методичні вимоги до лекції: Науковий рівень, закінчений характер (висвітлення певної теми); переконлива аргументація, ілюстрація продуманими прикладами, спонукання до самостійної роботи; урахування рівня класу, поступове підвищення складності викладу; емоційний чинник засвоєння знань, використання наочності; моделювання поведінки вчителя, який є водночас філологом, оратором, ученим, педагогом, психологом.</p>				
3 тижд. 2 год.	<p>Тема 3. Конспект уроку з української літератури. Структура, особливості. Запитання і проблеми для обговорення та дискусії:</p>	<p><i>Практичне заняття</i></p>	<p>1. Демчук О.В. Життєпис письменника: конспекти нестандартних уроків. – К.: Педагогічна преса, 2002. – 192с, іл. 2. Надурак С., Слоньовська О. Вивчення</p>		1 тиждень

<p>1) Підготовка учителя до уроку української літератури: змістовий (мериторичний) бік, методичний, організаційний.</p> <p>2) Види планів: календарні, тематичні, календарно-тематичні, поурочні.</p> <p>3) План-конспект уроку. Його структура та компоненти:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) формулювання теми уроку; б) методично обґрунтоване визначення навчальної мети заняття; в) навчальні ситуації на уроці літератури як основа його структури; г) вибір видів роботи на уроці, форм, методів і прийомів навчання; д) змістова частина уроку, опис ходу уроку; е) інші методичні компоненти (наочність, ТЗН, міжпредметні зв'язки, завдання для учнів на розвиток умінь і навичок, розвиток мовлення, самостійна робота, форми контролю та ін.) <p>4) Конспект для адміністрації чи для учителя? Місце імпровізації.</p> <p>5) Виховна мета уроку української літератури. Чи потрібно її формулювати?</p>	<p>української літератури. 9 клас. Інтегровані уроки. – Харків: Веста: Видавництво "Ранок", 2004. – 208 с.</p> <p>3. Надурак С., Слоньовська О. Вивчення української літератури. 10 клас. Інтегровані уроки. – Харків: Веста: Видавництво "Ранок", 2004. – 224 с.</p> <p>4. Надурак С., Слоньовська О. Вивчення української літератури. 11 клас. Інтегровані уроки. – Харків: Веста: Видавництво "Ранок", 2004. – 224 с.</p> <p>5. Нетрадиційні уроки з української літератури. 5-11 класи / Укладачі С. С. Скляр; Л. І. Нечволод. – Харків: Торсінг, 2004. – 224 с.</p> <p>6. Слоньовська О. В. Конспекти уроків з української літератури. Нове прочитання творів. 9 клас. – К.: Видавництво "Рідна мова", 2000. – 592 с.</p> <p>7. Слоньовська О. В., Сушевський Б. С. Конспекти уроків з української літератури для 10-х класів. – К.: Видавництво "Рідна мова", 2000. – 277 с.</p> <p>8. Мірошніченко Л.Ф. Методика викладання світової літератури в середніх навчальних закладах. – К.: Вища шк., 2007. – С.114-127.</p> <p>9. Пасічник Є.А. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах. – К.: Ленвіт, 2000. – С. 184-185.</p> <p>10. Степанишин Б. Стратегія і тактика в літературній освіті учнів. – Київ / Тернопіль, 2003. – С. 86-96; 160-162.</p> <p>11. Токмань Г. Л. Методика викладання української літератури в старшій школі: екзистенціально-діалогічна концепція. – К.: Міленіум, 2002. – С.110-119.</p> <p>12. Józef Pólturzycki, Dydaktyka dla nauczycieli, Toruń 2001, Wyd. A. Marszałek. – С. 199-203.</p> <p>13. Okoń Wincenty, Wprowadzenie do dydaktyki ogólnej, Wydawnictwo Akademickie „żak”. – Варшава, 1998. – С. 389-399.</p>		
---	--	--	--

<p>4 тижд. 2 год.</p>	<p>Тема 4. Проблемність на уроках літератури.</p> <p>Не завжди кількісне нагромадження знань, особливо літературних, переходить у нову якість. Класичним стало твердження, що істину можливо знайти лише у пошуку, у суперечностях. Власне, проблемність у навчанні літератури і забезпечує найвищу мисленнєву діяльність та емоційний чинник засвоєння нових знань, а дискусія стає основним засобом вироблення критичного мислення. Інтелектуальний аспект навчання, вироблення уміння доводити правоту власної точки зору, формування свого, оригінального погляду на питання; можливість відстоювати свою думку у дискусії з іншими; здатність критично сприймати літературний текст, кидати виклик стереотипам, виробляти аргументацію своєї позиції. Навчання як процес реалізовує дві основні людські потреби: перша з них – це пізнання світу, нагромадження відомостей про світ; друга – це пізнання і формування власної особистості, розвиток інтелектуальних та емоційних якостей, уміння застосовувати власний розум. Безперечно, що обидві потреби між собою тісно пов'язані, але у сучасному інформаційному світі, у якому щораз більше визначальним стає не кількість інформації, а здатність нею оперувати, питомого значення набуває саме друга функція навчання.</p> <p>Зіставлення з репродуктивним</p>	<p><i>Лекція</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ващенко Г. Загальні методи навчання. – К., 1997. 2. Гнаткович Т., Ходанич Л. Як сформувати вчителя інноваційно-компетентною особистістю // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – К., 2007. – №8. 3. Микитюк В.І. Принципи проблемності у викладанні української літератури // Дивослово. – К., 2005. – Число 1. – С. 20-23. 4. Наукові основи методики літератури. За ред. Н.Волошиної – К., 2002. 5. Неділько В.Я. Методика викладання української літератури в середній школі. – К., 1978. 6. Падалка О.С., Нісімчук А.С., Смолюк І.О., Шпак О.Т. Педагогічні технології. – К., 1995. – 253 с. 7. Пасічник Є.А. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах. – К., Ленвіт, 2000. 8. Степанишин Б. Нові підходи до викладання української літератури // <i>Дивослово</i>. – 1995. – № 1. 9. Степанишин Б. Стратегія і тактика в літературній освіті учнів. – Київ / Тернопіль, 2003. – 190 с. 10. Токмань Г.Л. Методика викладання української літератури в старшій школі: екзистенціально-діалогічна концепція. – Київ: Міленіум, 2002. 11. Токмань Г. Методи літературознавчого аналізу в школі // Дивослово. – 1999. – № 6. 		<p>1 тиждень</p>
---------------------------	--	----------------------	---	--	------------------

<p>принципом засвоєння інформації. Власне мислення, пошук знання, емоційна пам'ять, спонукання до пошуку, дослідження логічних зв'язків між літературним фактажем і життєвим досвідом, кредо учня, пошук багатьох виходів. Структуральне засвоєння нових знань. Можливість широкого фронтального чи групового обговорення літературної інформації, змога об'єктивного та оперативного контролю рівня знань, безпосередньої корекції та виміру знань.</p> <p>Основні технологічні схеми і шляхи уведення проблемності у процес навчання (С.Пасічник, Г.Токмань та ін.) Аналіз твору з внутрішньою складною суперечністю, яка акцентується з метою викликати можливе різночитання. Співставлення творів з подібною чи протилежною тематикою та проблематикою.</p> <p>Використання двох чи кількох протилежних за своєю полярністю літературно-критичних статей, висловлювань критиків, письменників про художній твір чи його елемент.</p> <p>Порівняння літературного твору з похідними від нього видами мистецтва з метою визначення міри авторської суб'єктивності у використанні першоджерела.</p> <p>Застосування проблемного викладу щодо класичних текстів української літератури, практичне моделювання.</p> <p>Висока педагогічна майстерність (досконале володіння змістом літературного матеріалу, уміння</p>				
--	--	--	--	--

	бачити та акцентувати проблемний характер художнього тексту, здатність зацікавити аудиторію та пройти всі фази подолання ситуації разом з підопічними, змога підсумувати і розвинути здобуті таким чином знання, уміння та навички студентів) як визначальний фактор у виборі цієї методології.				
4 тижд. 2 год.	<p>Тема 4. Написання конспекту уроку та апробація на практичному занятті.</p> <p>Запитання і проблеми для обговорення та дискусії:</p> <p>1. Виступи з фрагментами конспектів:</p> <p>а) уроку вивчення життєпису письменника;</p> <p>б) уроку вивчення оглядової теми;</p> <p>в) уроку засвоєння нових знань;</p> <p>г) уроку систематизації знань та умінь;</p> <p>д) шкільної лекції;</p> <p>е) шкільної лекції з елементами бесіди;</p> <p>є) проблемного уроку або уроку-роздуму;</p> <p>з) уроку бесіди;</p> <p>і) уроку контролю знань, умінь та навичок з літератури;</p> <p>к) уроку позакласного читання;</p> <p>л) інтегрованого уроку;</p> <p>м) нетрадиційних уроків з української літератури (пошук, гра, вікторина, діалог, інсценізація, психологічне чи філософське дослідження, візуалізація,</p>	Практичне заняття	<p>1. Демчук О.В. Життєпис письменника: конспекти нестандартних уроків. – К.: Педагогічна преса, 2002. – 192с, іл.</p> <p>2. Демчук О. Нестандартні уроки з української літератури в 9-11 класах. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2000. – 144 с.</p> <p>3. Надурак С., Слоньовська О. Вивчення української літератури. 9 клас. Інтегровані уроки. – Харків: Веста: Видавництво "Ранок", 2004. – 208 с.</p> <p>4. Надурак С., Слоньовська О. Вивчення української літератури. 10 клас. Інтегровані уроки. – Харків: Веста: Видавництво "Ранок", 2004. – 224 с.</p> <p>5. Надурак С., Слоньовська О. Вивчення української літератури. 11 клас. Інтегровані уроки. – Харків: Веста: Видавництво "Ранок", 2004. – 224 с.</p> <p>6. Нетрадиційні уроки з української літератури. 5-11 класи / Укладачі С. С. Скляр; Л. І. Нечволод. – Харків: Торсінг, 2004. – 224 с.</p> <p>7. Слоньовська О. В. Конспекти уроків з української літератури. Нове прочитання творів. 9 клас. – К.: Видавництво "Рідна мова", 2000. – 592 с.</p> <p>8. Слоньовська О. В., Сушевський Б. С. Конспекти уроків з української літератури для 10-х класів. – К.: Видавництво "Рідна мова", 2000. – 277 с.</p>		1 тиждень

	дискусія, семінар та ін.) 2. Колективний аналіз проведених уроків.		<p>9. Мірошниченко Л.Ф. Методика викладання світової літератури в середніх навчальних закладах. – К.: Вища шк., 2007. – С.114-127.</p> <p>10. Пасічник Є.А. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах. – К.: Ленвіт, 2000. – С. 184-185.</p> <p>11. Степанишин Б. Стратегія і тактика в літературній освіті учнів. – Київ / Тернопіль, 2003. – С. 86-96; 160-162.</p> <p>12. Токмань Г. Л. Методика викладання української літератури в старшій школі: екзистенціально-діалогічна концепція. – К.: Міленіум, 2002. – С.110-119.</p> <p>13. Józef Pólturzycki, Dydaktyka dla nauczycieli, Toruń 2001, Wyd. A. Marszałek. – С. 199-203.</p> <p>14. Okoń Wincenty, Wprowadzenie do dydaktyki ogólnej, Wydawnictwo Akademickie „żak”. – Варшава, 1998. – С. 389-399.</p>		
5 тижд. 4 год.	<p>Тема 5. Типологія уроків. Історія виникнення урочної системи навчання. Зовнішня і внутрішня сторона уроку літератури як основної форми проведення занять з української літератури. Проблема загальноновизнаної класифікації уроків літератури. Загально-дидактичні принципи групування (методи навчання, види і форми роботи, дидактичні завдання). Класифікація стосовно домінуючої навчальної мети (урок вивчення художніх творів; вивчення теорії та історії літератури; розвитку мовлення /М. Кудряшов/.) Критика цієї класифікації у працях Є. Пасічника. Його класифікація уроків з літератури за характером основних дидактичних</p>	<i>Лекція</i>	<p>1. Микитюк В. І. Принципи проблемності у викладанні української літератури // Дивослово. – К., 2005. – Число 1. – С. 20-23.</p> <p>2. Наукові основи методики літератури. За ред. Н. Волошиної – К., 2002.</p> <p>3. Неділько В. Я. Методика викладання української літератури в середній школі. – К., 1978.</p> <p>4. Островерхова Н. М. Аналіз уроку: концепції, методики, технології. – К., Інкос. – 2003.</p> <p>5. Падалка О. С., Нісімчук А. С., Смолюк І. О., Шпак О. Т. Педагогічні технології. – К., 1995. – 253 с.</p> <p>6. Пасічник Є. А. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах. – К., Ленвіт, 2000.</p> <p>7. Пультер С., Лісовський А. Методика викладання української літератури. Курс лекцій. – Тернопіль,</p>		1 тиждень

	<p>завдань: 1) Засвоєння нових знань і розвитку на їх основі вмінь і навичок; 2) узагальнення і систематизації знань; 3) контролю знань, умінь і навичок з літератури. Різновиди та варіанти уроків з літератури у межах класифікації Є. Пасічника. Структурні елементи, види роботи.</p> <p>Типологія уроків літератури у працях В. Неділька (Урок вивчення нового матеріалу; повторення, закріплення та узагальнення знань з літератури; урок-бесіда з позакласного читання; урок написання твору). Схематичність цієї класифікації.</p> <p>Система типів уроків з літератури у середній школі у методичних розробках С. Пультера та А. Лісовського. Інші сучасні класифікації.</p> <p>Питання типології уроків з літератури у зарубіжній дидактиці. Зразки класифікацій у польській методиці навчання літератури. Дискусія щодо класифікаційних основ.</p> <p>Педагогічні, методичні та психологічні чинники підготовки, організації та проведення сучасного уроку з української літератури. Спонтанність і планування уроку, імпровізація як результат ґрунтовних фактичних і методичних знань.</p>		<p>2004.</p> <p>8. Степанишин Б. Стратегія і тактика в літературній освіті учнів. – Київ / Тернопіль, 2003. – 190 с.</p> <p>9. M.Lipman, A. M. Sharp, F. S. Oscanyan. Potrzeba stworzenia nowego modelu kształcenia // <i>Metodyka literatury</i>. – Т. 1. – Варшава, 2001. – С. 15.</p> <p>10. Okoń Wincenty. Wprowadzenie do dydaktyki ogólnej. – Wydawnictwo Akademickie „żak”. – Варшава, 1998. – 344 с.</p>		
<p>5тижд. 2 год.</p>	<p>Тема 5. Перевірка та оцінювання знань на уроках української літератури. Дидактичні тести. Запитання і проблеми для</p>	<p><i>Практичне заняття</i></p>	<p>1. Бандура О.М. Засвоєння понять з теорії літератури // Наукові основи методики літератури. Навчально-методичний посібник. – К., 2002.</p>		<p>1 тиждень</p>

	<p>обговорення та дискусії:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність, функції та цілі оцінювання. 2. Форми і методи перевірки. 3. Тести шкільних досягнень (навчальні тести). 4. "Бездушність" тестів. Захист тестів. Аргументи за і проти. 5. Зразки стандартизованих тестів. 6. Нестандартні вчительські тести. Приклади. 7. Аналіз відкритих тестових завдань на доповнення, вибір відповіді, комбінованих. 8. Дистрактори у тестових завданнях. Їхні функції. 9. Загальні критерії до тестових завдань (об'єктивність, симптоматичність, діагностичність, практичність застосування). 10. Колективний аналіз та оцінювання складених тестів. 		<ol style="list-style-type: none"> 2. Вакарчук І.О. Система тестувань для вступників до Львівського національного університету імені Івана Франка. – Львів, “Місіонер”, 2002. 3. Волошина Н.Й. Критерії оцінювання і система обліку знань, умінь і навичок учнів // Наукові основи методики літератури. – К., 2002. 4. Дейвід Гопкінз. Оцінювання для розвитку школи. Переклад з англ. Галини Вець. –Львів: Літопис, 2003. – 256 с. 5. Микитюк В. Вступний іспит з української літератури у Львівському національному університеті ім. І.Франка: досвід і проблеми // Дивослово. – К., 2003. – Ч. 4. – С.36, 45-49. 6. Микитюк В. Збірник конкурсних тестових завдань з української літератури. – Львів: ЛНУ ім. І.Франка, 2002. – 444 с. (співавтори: Боднар Л.П., Будний В.В., Корнійчук В.С., Крохмальний Р.О. та ін.) 7. Микитюк В. Тестування знань з теорії літератури // Дивослово. – К., 2006. – Число 5. – С. 6-10. 8. Пастушенко Н.М. Діагностування навченості учнів з української літератури як шлях до педагогіки толерантності (теорія і практика) // Українська мова і література в школі. – К.,1999. – Ч. 2. – С. 28-34. 9. Пастушенко Н.М., Пастушенко Р.Я. Діагностування навченості. Гуманітарні дисципліни. Львів: ВНТЛ, 2000. 10. Пастушенко Н. Ці непрості відкриті завдання: приклади текстів-роздумів, їхній критеріальний аналіз // Пастушенко Н. 		
--	---	--	---	--	--

			<p>Зовнішнє оцінювання з української мови. Тестові завдання та поради для учнів і вчителів. – Львів: Літопис, 2007. – С.30 – 41.</p> <p>11. Романенко Ю., Олійник М. Створення тестів для школи і визначення їх якості // Рідна школа. – Число 7-8. – К., 1999.</p> <p>12. Allen T. Pearson. Nauczyciel. Teoria i praktyka w kształceniu nauczycieli. Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne. – Варшава, 1994 (Переклад з англійської).</p> <p>13. Okoń Wincenty. Wprowadzenie do dydaktyki ogólnej. – Wydawnictwo Akademickie „żak”. – Варшава, 1998.</p>		
6 тижд. 2 год.	<p>Тема 6. Особливості вивчення творів різних літературних родів і жанрів.</p> <p>Відповідно до способу відображення особистості автора (або ж класично – життя) та організації чи структури словесного матеріалу традиційно поділяємо тексти на драматичні, епічні, ліричні. Попри умовність такої рубрикації та наявність суміжних родів і жанрів, шкільне літературознавство повинне враховувати під час аналізу та інтерпретації художніх творів їхні генеалогічні особливості, специфіку естетичного сприйняття.</p> <p>Література як постійне оновлення, еволюція засобів художнього вираження. Спільні та специфічні критерії аналізу. Урахування під час вивчення творів синтетичних за своїми родовими ознаками загальної та індивідуальної</p>	<i>Лекція</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Коpecь З. А. Драматичне мистецтво у школі. – К. : Рад. школа, 1981. 2. Наукові основи методики літератури. За ред. Н. Волошиної – К., 2002. 3. Неділько В. Я. Методика викладання української літератури в середній школі. – К., 1978. 4. Олійник В. А. Виразне читання. Посібник для вчителів. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2001. 5. Островерхова Н. М. Аналіз уроку: концепції, методики, технології. – К., Інкос. – 2003. 6. Падалка О. С., Нісімчук А. С., Смолюк І. О., Шпак О. Т. Педагогічні технології. – К., 1995. – 253 с. 7. Пасічник Є. А. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах. – К., Ленвіт, 2000. 8. Пультер С., Лісовський А. Методика викладання української літератури. Курс лекцій. – Тернопіль, 2004. 9. Рева Г. С. Вивчення прози в середній школі. Посібник для вчителів. – К.: Рад. школа, 1965. 		1 тиждень

<p>методології пізнання. Визначення найбільш ефективних методів і прийомів вивчення різнопланових текстів.</p> <p>Важливість організації "правильного" читання літератури, рецитуння і декламація текстів. Рольове прочитання і шкільний театр. Неухильність правила первісного ознайомлення з художнім твором, особливо сюжетним. Дидактично вмотивована та реалізована підготовка до вивчення конкретного твору. Як вивчати "нудні", великі за обсягом епічні і драматичні тексти? Складання планів, переказ, інсценізація, кіносценарій</p> <p>Учні сьогодні і поезія. Аполлонівська і діонісійська поезія. Чи існує інтелектуальна поезія і поезія натхнення? Як її вивчати? Схеми аналізу і суб'єктивність сприйняття лірики. Небезпека формалізму під час вивчення поетичних творів. Асоціативність лірики, її закодованість. Згустки художніх образів, що майже не піддаються понятійному тлумаченню. Концентрація алюзій, натяків, інтертекстів та підтекстів.</p> <p>Відтворююча уява під час читання драматичних текстів, потреба її стимулювання. Авторська характеристика героїв, розкриття у дії. Конфлікт і способи його розвитку. Теоретичні поняття театру і драматургії загалом. Важливість їх знання і розуміння. Режисерська інтерпретація, її множинність.</p>		<p>10. Ситченко А. Л. Навчально-технологічна концепція літературного аналізу. – К.: Ленвіт. – С. 158-191.</p> <p>11. Степанишин Б. Вивчення життя і творчості М. Кропивницького // Українська література в школі. – 1998. – № 1. – С. 54-63.</p> <p>12. Токмань Г.Л. Методика викладання української літератури в старшій школі: екзистенціально-діалогічна концепція. – Київ: Міленіум, 2002. – С. 223-270.</p>		
--	--	--	--	--

<p>бтижд. 2 год.</p>	<p>Тема 6. Іван Франко про методика викладання літератури в школі. Запитання і проблеми для обговорення та дискусії: Франкова критика становища вчителя у школі, особистість вчителя (“Я би на першій місці поставив таке жадання: щоби над вчителем було менше старшини”). І.Франко про недосконалість шкільних програм та підручників, безсистемність шкільної освіти (“...Що в університеті добре і пожадане, те в гімназії може бути зовсім нездале і убиваюче”). Вимоги національної школи: Іван Франко про “гнилу пасивність” українського вчителства. Франкові засади навчання літератури (“Власна думка! Власна духовна праця, ось у чім властива ціль гімназії”). Текст як основа літературної освіти учня (“...При читанні всякої книжки від планіметричного способу бачення доходить до стереометричного”).</p>	<p><i>Практич не заняття</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Баган О. До проблеми переосмислення концепції вивчення творчості І.Франка у школі // Іван Франко в школі. Збірник науково-методичних праць. Випуск перший. – Дрогобич, 2003. – С. 15-23. 2. Денисюк І. Франкова концепція національної літератури // Денисюк І. Невичерпність атома. – Львів, 2001. – С. 173-177. 3. Денисюк І. “Не спитавши броду” як роман виховання // Українське літературознавство. – Випуск 66. – Львів, 2003. – С. 64-78. 4. Мазуркевич О. Р. Нариси з історії методики української літератури. – К.: Рад. школа, 1961. – С. 123-184. 5. Микитюк В. Іван Франко і його вчителі // Дивослово. – К., 2007. – Число 8. – С. 17-22. 6. Микитюк В. Позакурікулярна педагогічна діяльність Івана Франка // Дивослово. – К., 2010. – Число 9. – С. 56-61 7. Микитюк В. Франкова концепція учіння літератури // Іван Франко: дух, наука, думка, воля: Матеріали Міжнародного конгресу, присвяченого 150-річчю від дня народження І.Франка (Львів, 27 вересня – 1 жовтня 2006 р.). – Львів, 2010. – Т. 2. – С. 940-948. 8. Микитюк В. "Сгух professorum". Сторінками однієї статті Івана Франка // Урок української. – К., 2008. – Число 3-4. – С. 5-9. 9. Франко І. Борис Граб // Зібр. тв.: У 50 т. – Т.18. – С.177-190. 10. Франко І. Не спитавши броду // Зібр. тв.: У 50 т. – Т.18. – С.325-463. 11. Франко І. Конечність реформи учення руської літератури по наших середніх школах. - Т.26. – С.320-331. 12. Франко І. “Середні школи в Галичині в 1875- 		<p>1 тиждень</p>
--------------------------	---	----------------------------------	--	--	------------------

			1883 pp.”, “Ревізія шкільних бібліотек”, “Педагогічні невігласи” // Франко І. Педагогічні статті і висловлювання. – К., 1976 (упорядник та автор передмови “Педагогічні погляди І.Франка” О.Дзевєрін), або ж у 50 тт.		
7 тижд. 2 год.	<p>Тема 7. Аналіз художнього твору у школі. Типові помилки. Зауваги до шкільної програми з української літератури</p> <p>Аналіз тексту чи його інтерпретація? Етапи підготовки учнів до сприйняття художнього тексту (за Є. Пасічником та Є. Мірошниченко). Процес і види читання як пропедевтика аналізу. Первісне сприймання твору, поверхнєве прочитання. І. Франко про планіметричне та стереометричне прочитання літературного тексту: його принципи аналізу, викладені в оповіданні "Борис Граб". Аналіз як розчленування цілого на частини з метою проникнення у внутрішню суть твору (Є. Пасічник). Синтез на основі власного суб'єктивного сприйняття авторських інтенцій, реалізованих у тексті. Небезпека шаблонного, привнесеного з критичних розробок, оцінки вчителя висновку про якість твору. Види аналізу.</p> <p>Найбільш характерні помилки шкільного літературознавства: соціологізація, або ж комплекс "національного соціологізму"; перевантаженість інформацією; репродуктивне навчання; надмірна увага до фабульно-сюжетного рівня</p>	<i>Лекція</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Микитюк В. Франкова концепція учіння літератури // Іван Франко: дух, наука, думка, воля: Матеріали Міжнародного конгресу, присвяченого 150-річчю від дня народження І.Франка (Львів, 27 вересня – 1 жовтня 2006 р.). – Львів, 2010. – Т. 2. – С. 940-948. 2. Микитюк В. Ще раз про тестування (Погляд крізь призму Франкових сентенцій) // Дивослово. – К., 2009. – Число 4. - С.2-7. 3. Пасічник Є. А. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах. – К., Ленвіт, 2000. 4. Пультер С., Лісовський А. Методика викладання української літератури. Курс лекцій. – Тернопіль, 2004. 5. Слабошпицький М. Заперечення віджилої практики і спрага нових відкриттів (Розмова Анатолія Дімарова та Михайла Слабошпицького) // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. - К, 2006. – Ч. 7-8. – С. 31-32. 6. Ситченко А. Л. Навчально-технологічна концепція літературного аналізу. – К.: Ленвіт. – С. 158-191. 7. Токмань Г.Л. Методика викладання української літератури в старшій школі: екзистенціально-діалогічна концепція. – Київ: Міленіум, 2002. 8. Франко І. Борис Граб // Зібр. творів: У 50 		1 тиждень

	<p>сприйняття, натомість, ігнорування естетичної сутності твору; недотримання "міри аналізу".</p> <p>Варіативність шкільних програм з української літератури. Скільки має бути програм? Якими вони мали б бути? Перевантаженість діючої шкільної програми, потреба кардинальної корекції. Канон позитивістської літератури у школі. Чи читабельні, цікаві такі тексти для школярів? Зіставлення історичного та сучасного зарубіжного досвіду. Чи має бути представлена у сучасній школі "жива" література? Чи "вбиваємо" ми поета, уводячи до шкільної програми? Основні аргументи з історичної проекції та нинішніх дискусій. Ерзац-програма з української літератури для ЗНО, її небезпека для вивчення національної літератури.</p>		<p>томах. – Т.18. – С.177-191.</p> <p>9. Bolesław Niemierko, Między oceną szkolną a dydaktyką. Bliżej dydaktyki, Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, Warszawa, 1997, s. 33-39.</p> <p>10. Czesław Kupisiewicz, Dydaktyka ogólna, Wydanie II, Oficyna Wydawnicza Graf-Punkt (Warszawa, 2002), 304 s.</p>		
7–9 тижд. 6 год.	<p>Тема 7, 8, 9. Історія методики викладання літератури.</p> <p>Виступ з рефератами.</p>	<p><i>Практичне заняття</i></p>			1 тиждень
8 тижд. 2 год.	<p>Тема 8. Діагностика знань з літератури. Тестування, його різновиди.</p> <p>Оцінювання навчальних досягнень як випробування діяльності і вчителя, й учня, джерело стресів і конфліктів. Потреба навчати, а не контролювати рівень навченості. Пошуки оптимальної форми здійснення</p>	<p><i>Лекція</i></p>	<p>1. Бандура О.М. Засвоєння понять з теорії літератури // Наукові основи методики літератури. Навчально-методичний посібник. – К., 2002.</p> <p>2. Вакарчук І.О. Система тестувань для вступників до Львівського національного університету імені Івана Франка. – Львів, "Місіонер", 2002.</p> <p>3. Волошина Н.Й. Критерії оцінювання і система обліку знань, умінь і навичок учнів // Наукові основи методики літератури. – К., 2002.</p>		1 тиждень

<p>контролю за дидактичними результатами. Перевірка та оцінювання рівня дидактичних здобутків як неодмінний елемент процесу навчання на його різних етапах; діалог як домінуюча форма фіксації досягнутого на уроках літератури. Безпосереднє спілкування ментора та аудиторії, яке відбувається впродовж всієї навчальної діяльності, спонукання до думки та емоцій, до аналізу і синтезу. Якість діалогу учителя та учня як найкраща оцінка рівня компетентності обох сторін.</p> <p>Питання модернізації оцінювання навчальних досягнень. Відсутність розуміння того, що тестові завдання є багатофункціональними. Тести шкільних досягнень, що передбачають суму завдань, спрямовану на відповідний зміст таким способом, щоби результати проби з'ясували рівень опанування матеріалу аудиторією протягом одного уроку, тематичного періоду, окресленого навчального часу. Основні мірила до складання тестових завдань цього кшталту, класифікація В. Оконя (Інформація про факти та взаємозв'язки між ними; розв'язування теоретичних і практичних проблем; самостійне оцінювання; самостійне застосування знань у нових ситуаціях). Універсальність критеріїв для діагностування рівня знань з більшості навчальних предметів у середній школі, зокрема й літератури, у працях сучасних українських дидактиків.</p>		<p>4. Дейвід Гопкінз. Оцінювання для розвитку школи. Переклад з англ. Галини Вець. – Львів: Літопис, 2003. – 256 с.</p> <p>5. Микитюк В. Вступний іспит з української літератури у Львівському національному університеті ім. І.Франка: досвід і проблеми // Дивослово. – К., 2003. – Ч. 4. – С.36, 45-49.</p> <p>6. Микитюк В. Збірник конкурсних тестових завдань з української літератури. – Львів: ЛНУ ім. І.Франка, 2002. – 444 с. (співавтори: Боднар Л.П., Будний В.В., Корнійчук В.С., Крохмальний Р.О. та ін.)</p> <p>7. Микитюк В. Тестування знань з теорії літератури // Дивослово. – К., 2006. – Число 5. – С. 6-10.</p> <p>8. Пастушенко Н.М., Пастушенко Р.Я. Діагностування навченості. Гуманітарні дисципліни. Львів: ВНТЛ, 2000.</p> <p>9. Романенко Ю., Олійник М. Створення тестів для школи і визначення їх якості // Рідна школа. – Число 7-8. – К., 1999.</p> <p>10. Allen T. Pearson. Nauczyciel. Teoria i praktyka w kształceniu nauczycieli. Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne. – Варшава, 1994 (Переклад з англійської).</p> <p>11. Okoń Wincenty. Wprowadzenie do dydaktyki ogólnej. – Wydawnictwo Akademickie „żak”. – Варшава, 1998.</p>		
--	--	---	--	--

<p>Чотири рівні навченості (Рівень запам'ятовування і відтворення певної кількості літературної інформації, рівень фактичних знань; рівень розуміння; рівень застосування знань та стандартних умінь; рівень перенесення як найвищий показник навченості).</p> <p>Історія розвитку тестування з літератури у сучасній Україні. Досвід ЛНУ ім. І. Франка та Києво-Могилянської академії. Нерозуміння і причини критики тестування як системи через не розрізнення тестів шкільних досягнень і конкурсних (селекційних, диференціальних, вирізняючих) тестів. Основні критерії та засади у складанні тестових завдань із досвіду філологічного факультету ЛНУ ім. І. Франка. Спроби дискредитації тестування як однієї з форм перевірки знань. Помилки під час складання тестів, неправильний підбір дистракторів. Валідність тестів. Поріг можливого розв'язання, таксономія і пунктація тесту (накладення його результатів на шкільну оцінку, чи ж частка можливих балів з літератури під час селекційного іспиту), що їх визначає відповідна мета тестування, структура чи профіль навчального закладу. Анонімна комп'ютерна перевірка результатів. Н. Волошина про місце і роль тестування у сучасній школі.</p> <p>Чи можна виявити під час тестування з літератури творчі здібності? Зразки різноманітних тестових завдань. Тести</p>				
---	--	--	--	--

	з багатократним вибором відповіді, банки чи бази тестів з літератури. Аналіз тестів ЗНО, їхні вади і переваги. Потреба удосконалення. Мета і специфіка тестування з української літератури. Основні форми цієї педагогічної діяльності.				
9 тижд. 2 год.	<p>Тема 9. Україніст у сучасній національній школі. Чи виховує література?</p> <p>Любов до художнього слова починається з любові до вчителя (Є. Пасічник). Основне завдання учителя української літератури – сформулювати з учня читача художніх текстів, не "відучити" читати. Виховання вдумливого, кваліфікованого, критичного читача. Емоційно-оціночне ставлення учнів до вчителя. Вікові особливості. Тенденційність і суб'єктивність прочитання художніх творів – особливість літератури як шкільного предмета.</p> <p>Фахова, професійна компетентність учителя-словесника як неодмінна його якість. Знання текстів, здатність емоційного впливу, психолого-педагогічні знання, методичний інструментарій, енциклопедизм, артистизм, дикція, знання мови, розвинутий естетичний смак, творчі нахили – далеко не повний перелік бажаних і необхідних педагогічних здібностей учителя літератури. Відповідальність людини, яка навчає. Питання авторитету учителя і</p>	<i>Лекція</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Антонюк З. Два кінці "етичної драбинки" // Критика. – Липень-серпень 2009. – Число 7-8. – С.28-32. 2. Ващенко Г. Виховний ідеал. – Полтава. 1994. – Т. 1. 3. Вишневський О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки. – Дрогобич, 2003. 4. Денисюк І. "Не спитавши броду" як роман виховання // Українське літературознавство. – Випуск 66. – Львів, 2003. – С. 64–78. 5. Джон Д'юї. Демократія і освіта. – Львів: Літопис, 2003. – 294 с. 6. Капська А. Й. Педагогіка живого слова: Навчальний посібник. – К.: ВПОЛ, 1996. – 204 с. 7. Наукові основи методики літератури. За ред. Н. Волошиної – К., 2002. 8. Пасічник Є.А. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах. – К., Ленвіт, 2000. 9. Токмань Г. Л. Методика викладання української літератури в старшій школі: екзистенціально-діалогічна концепція. – Київ: Міленіум, 2002. 10. Шевченко А., Попова М. Допомогти бідному плакати? // Дзеркало тижня. – №5, 14 лютого 2009. 		1 тиждень

<p>письменника. Україніст як інтерпретатор та оцінювач не тільки художніх текстів, але й різноманітних моральних, етичних та естетичних життєвих дилем. Ремісник, ерудит, артист, мораліст, опозиціонер, опортуніст, політик?</p> <p>Література чи дидактика, або ж література і дидактика? Текст чи учитель виховує? Виховання і моралізування. Концепція двох типів етичного світогляду (тоталітарна, "совкова", "язичницька" модель світовідчуження і демократична, "західна", християнська). Як виховують хрестоматійні програмні тексти з української літератури у школі? Постколоніальний синдром.</p> <p>Високохудожня література, що змінює світогляд людини, спричиняє вибух почуттів, є етичним вихователем. Пізнання вершинних здобутків національної белетристики як шлях формування приналежності до спільної історії і культури. Мета навчання літератури – не тільки і не стільки пізнання зразків письменницького стилю, манери, ані виключно літературознавчих завдань, ані головно для того, щоб створити історію літератури, сполучити минуле з сучасним. Література як джерело та засіб протистояння моральній деградації молоді, за умови, що модератором зустрічі тексту і читача буде ерудований і ліберальний педагог, який не примушуватиме, не вчитиме жити, а поведе стежками думок і</p>				
--	--	--	--	--

	<p>почуттів письменника, пропустивши через призму власного світогляду.</p> <p>Суб'єктивний, індивідуальний вплив текстів на психіку реципієнтів. Виховний і протилежний ефект від читання. Шкідливість спрощеного, спровофанованого виховання літературою. Зворотній вплив загального, колективного, насадження шаблонних, стереотипних етичних суджень і норм.</p>				
--	---	--	--	--	--